

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

KONING ALCOHOL

Een monoloog

1890
door

Dirk Biddeloo

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2014
Nr.3215

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste TWEE tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel
www.sabam.be

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aanvraagformulier dat, degelijk ingevuld, minstens vier weken de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. moet worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

Stichting Bredero Auteursrechtenbureau
Valeriaanstraat 13
1562 RP Krommenie
www.stichtingbredero.nl

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *KONING ALCOHOL* op te voeren moet de naam van auteur *DIRK BIDDELOO* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen. De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

Wettelijk depot D/2014/0220/010
ISBN- 978- 90-385-12907

© 2014 Toneelfonds J. Janssens/Dirk Biddeloo
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Toneelfonds J. Janssens – Te Boelaerlei 107 – 2140 Bght Antwerpen
Tel 03 366 44 00 . Fax 03 366 45 01 . info@toneelfonds.be

(Jef staat naar het publiek gekeerd. Hij maakt een onfrisse, slordige indruk. Bij de aanvang van het stuk kan zijn gulp open staan, maar niet te lang. Lispelt soms. Op de achtergrond: typische geluiden uit een café. Muziek (niet te luid), geroezemoes, af en toe een lachsalvo. Verschillende stemmen. Regelmatig gaat een deur open en toe.)

(De overdreven zonnige stem van Sonja, de dienstster.)

STEM SONJA : *(spreekt dialect)* “Dag Jef!?”

JEF : “Niet meer of niet minder hé Sonja. Ge ziet er goed uit!” *(tot het publiek)*
 “Gisteren om half twee thuisgekomen. Dikken ambras. Ik ben het terug afgebold, weer naar ‘De Klok’. Maar die was ondertussen al gesloten. Dan maar naar ‘De Mus’. Ik wou het daar niet te lang meer trekken, maar de Gérard zat er nog. En dus... Ge pakt er nog ene maar ge kunt op één been niet staan....’t Is ’t half vier geworden. Geen beeld, gene klank. Niet moeilijk, ze was ’t afgebold. Waar naartoe? Ik zou het niet weten....Nee, ik heb haar vandaag nog niet gezien. Ik moet haar niet zien ook niet. Altijd dat zelfde gezaag. Andere mannen dit, andere mannen dat, maar gij.... gij zijt een zwakkeling. Ge moest u zelf eens bezig zien als ge gedronken hebt... De burens hebben u ook horen thuis komen. Plezant voor mij hé. Ge moogt fier zijn op uw eigen.”

(stem Robert, de cafébaas)

STEM ROBERT : “Ha, de Jef! Medicamentje zoals gewoonlijk?”

JEF : “Ja Robert... Maar wat weer is dat nu zeg... Mei godverdomme! Houd maar een communiefeest.... Zeg wie heeft er vandaag gewonnen?”

STEM ROBERT : “Cavendish. En hoe was ’t op werk, mon ami?”

JEF : “Ik ben ik niet gaan werken! Dat ze mijn kloten eens kussen! Een dag ziekteverlof ja! Ze kunnen op hun kin kloppen! Heel den dag uw kloten afdraaien en dan nog naar uw vijs krijgen ook. Van een jonge snotaap. De nieuwe baas. Niet met mij hé. ‘k Heb hem eens flink mijn gedacht gezegd. ’t Was rap gedaan.”

(tot publiek)

“Zagen dat die van ons kan. Zagen! En altijd ’t zelfde gezeik! Ge zou er van tegen de muren oplopen! Krijg ik nog eens ’t zelfde Sonjake?”

STEM SONJA : “Zo zie schattenbol!”

JEF : *(drinkt, boert.)* Ik kom hier al lang. ‘De Klok’. De vorige baas is verleden jaar gestorven. Keelkanker. Ge moet aan iets kapot gaan hé. Maar ‘k zou ’t toch niet willen meemaken. ‘k Smoor al lang ja. Ook in de Klok. Dat mag van de Robert. Er zijn al eens een paar keer flikken binnengevallen. Fikse boete. Het toppunt is wel dat ik een van die gasten in ‘den Breughel’ ben tegengekomen. In burger. Mijnheer was aan ’t paffen.

(Hij begint in het rond te gaan, struikelt al eens, maar niet overdreven. Verschillende stemmen. Cafégeluiden. Eventueel biljart.)

STEMMEN : Croque garni... Dag Rudy, dag Fientje... Nog eens ’t zelfde Marcel?... Wit wijntje... Rekening voor tafel drie... Hahahahahaha!... Wat doet ge nu?! Ge hadt moeten uitkomen met ruitenhaas... Sonjake, doe ze nog eens vol schat... Zo sè! Wat gaat ge nog drinken van de Charel...? De Rudy? Had gisteren een goed stuk in zijn kloten.... Portie kaas... Saluu.... Tot morgen... Ne geuze met smos!.... Begint nu niet te zagen hé... Volgende week vertrekken we. Naar Mallorca... Gaat ge niet mee Sonja?

JEF : *(tot het publiek)* Volgende week gaan we met den hoop naar Zierikzee. Mosselen eten. En aan boord van ’t schip een tombola... Schol maat!... Wat? Nee ik ben niet lang naar ’t school gegaan. Al goed ook. Wat leert ge op school? Een hoop gezeik waar ge geen kloten mee kunt aanvangen... Ik werk aan de vuilkar ja. De smeerlapperij opkuisen van al die dikke nekken die u als een stuk stront behandelen... Die Sonja zou ik wel eens willen... enfin, ge weet wel... Ze is getrouwd, heeft twee kinderen... Maar dat voelt ge niet hé... Hahaha... ’k Ga er eentje opsteken...

(hij begint te roken, gaat in het rond, heeft iets afgestompts, iets dierlijks)

Wat wou ik nu weer zeggen... 'k Ben 't efkes kwijt... Die van ons... die van ons... weer met koppijn opgestaan vanmorgen... Of was dat gisteren... Maakt al niet uit... Als ik alles op voorhand had geweten... Haar ouders... vijftig jaar getrouwd... Feest in "De Linde"... Ik ga niet mee, wat kan ik daar gaan doen... Luisteren naar het gezeik van nonkels en tantes en dan dat gekrijs van een hoop snotapen... Daarbij, 't is de zondag de zevende rit van de Tour... Ik ga niet mee zeg ik. Die van ons kan op hare kop staan... Of is 't ne rustdag de zondag... Ik zal het eens moeten nakijken... Robert? Nog eens 't zelfde...

STEM SONJA : *(wuijft klanten uit)* Dag Anneke, dag Sandra!

STEM ROBERT : Voilà sè Jef! Laat het u smaken!

JEF : Is 't vorige al betaald..? Ha... Schrijf maar op dan... Schrijf maar op....

(Een chaos van geluiden, lawaai; het dringt niet volledig meer tot Jef door. Hij drinkt met grote slokken.)

Schol. Santé. *(boert)*

STEM SONJA : "Twee koffies, een trappist, twee witte wijntjes en een cola!"

MUZIEK. DE ACTEUR SPREEKT OPEENS ABN. HIJ MAAKT EEN BUIGING.

Ik mag je niet meer zien

Maar ik mag je soms zo graag

Je woont heel ver van hier

Maar ook dichtbij

Ik zie je naam vanuit mijn raam

En ik begrijp waarom de buurman aan jou is verslaafd

Koning alcohol

Je verwelkomt jong en oud

In de dag- en nachtcafés

Je smaakt als vloeibaar goud
 Drink op het leven
 Om te vergeten, niets meer te weten
 Waarom ons haasten
 Drink nog een laatste
 De kater komt er pas morgen aan

Koning alcohol

Je warmt me, maar je bent van ijs
 De duivel in het paradijs
 Je troost me maar zit vol venijn
 Je bent bezinksel, maar ook zonneshijn

Koning alcohol

Ik weet niet eens meer wie
 Ik gisteren heb ontmoet
 Ik ben de kerel die zijn vrouw verliest
 Omdat jij dat zo verkiest
 Dus ga ik zuipen
 Op wilde fuiven
 En ik vind nooit meer wat ik achterliet

Koning alcohol

(de muziek stopt, Jef brengt een hand aan zijn hoofd, lijkt ontuchtterd, iemand anders zelfs)

JEF : Het is toch niet mogelijk dat ik zoiets zou gezegd hebben... Dat ik haar zou hebben uitgescholden... Ik kan me niet herinneren waarom... Dat verdient ze niet.... Ik zou nooit... Nooit.... Nooit... Ik zou gemene schuttingstaal gebruikt hebben... Dat wil ik niet... Waarom.... waarom... waarom.... Dat gebeurt

nooit meer... Ik blijf hier weg... Ik blijf weg uit deze kroeg van bedrog en leugenachtigheid. Hier bestaat geen vriendschap. Cafévrienden ja... Maar dat zijn geen echte vrienden...

Mijn legertijd... Lang geleden... Daar is het begonnen... Ik werkte in de keuken van de mess officieren... Wij, dat waren vier miliciens, een korporaal en een sergeant. De chef... De dag begon altijd vroeg en stipt om acht uur hoorden we telkens het geluid van de lift die steeds dezelfde route volgde. Vertrok in de bar en daalde af naar de keuken. Zes frisse, schuimende glazen bier. De chef trakteerde. Niet veel later was het de beurt aan de korporaal om de dorstigen te laven. En wij, de miliciens, bleven niet ten achter... De drank was spotgoedkoop en het was bloedheet in de keuken... We hadden natuurlijk ook water kunnen drinken, maar we dachten misschien aan de stelregel: "in het leger word je een man" en het vervolg laat zich raden. Rond het middaguur hadden we al zes pinten bier gedronken... Namiddag. Pauze. Dan de voorbereiding van het avondmaal met dezelfde lift... Nadat de dienst erop zat, gingen we naar de bar. De bar... Gewone miliciens mochten daar strikt genomen niet komen, maar de meeste officieren knepen wel een oogje toe.

Elke dag hetzelfde liedje, gespeeld op een drankorgel. En waarom? Ja waarom. Om erbij te horen? Alsof het om iets vanzelfsprekends ging? Een soort van ritueel? Uit verveling? Om onbewust de monotonie te doorbreken?

Ik herinner mij een grijze zondagnamiddag. Er was weinig volk in de zogenaamde bar officieren, de meesten waren op weekend. Ik opende het raam, het was windstil. In de verte hoorde ik het afgezwakt geluid van tromgeroffel, de inleiding van een liedje dat waarschijnlijk gezongen werd door leden van een jeugdbeweging.

(zingt, kan begeleid worden)

Wir singen tralala

Und tanzen hopsasa

Wir wollen fröhlich sein
 Und um des Lebens freun
 Wer weis wie lange das noch geht
 Wer weis wie lang die Welt sich dreht

(pauzeert)

Und sind auch Sorgen da
 Die hat ein Jeder ja
 Wir wollen ganz zufrieden sein
 Und trinken Bier und Schnaps und Wein

Schöne maid.... *(houdt abrupt op)*

Die onzichtbare stemmen, ver weg, zingende mensen die ik nooit zou ontmoeten... De trommen die in een andere wereld leken thuis te horen, die een vaste plaats hadden in de verlaten zondagnamiddag.... Ze waren het symbool van een onomkeerbare eenzaamheid, van een grijze droefheid, waarvoor geen medicijn bestond.

Tenzij...Tenzij...

(geluid van vloeiend bier)

Prosit Proost Santé Salute Cheers... Nas Drovje Schüs Santus Schol
 Gezondheid! Gezondheid? Waarom? Zo gezond is het niet... Met mate wel,
 met mate ja. Maar in die tijd stond er geen maat op. Wist ik geen maat te
 houden. Dronk ik onmatig. Overmatig.

(lacht)

Ik herinner mij majoor Fauteur. Officier, dokter, magere man met bril en
 dunne haren. De bar? Dat was zijn toevluchtsoord, zijn buiten- en

binnenverblijf, zijn vaste stek. De majoor was geen slechte kerel, maar als hij whisky gedronken had –wat hij iedere dag deed- werd hij iemand anders. Veranderde zijn karakter. Dan werd hij vals, chagrijnig, bot, agressief... Vaarde hij uit tegen ondergeschikten en begon hij te ruziën met collega-officieren. En Fauteur moest altijd het gelijk aan zijn kant hebben. Waarom? Vraag het aan mevrouw Whisky! Zij had hem in haar macht, liet hem dingen doen die hij in feite niet wilde.

Marc Lejeune, beroepsvrijwilliger en de nieuwe aanwinst van de keuken. Majoor Fauteur had zich zowat over hem ontfermd. Net als Fauteur was Lejeune afkomstig uit Jemappes, in de Walen. Hij was een wees en majoor Fauteur had geen kinderen. Waarschijnlijk daarom die vaderlijke gevoelens voor de jonge hulpkok. Fauteur had Marc zelfs eens uitgenodigd bij hem thuis, in Jemappes. Voor een drink.

Marc kon er ook goed weg mee. Smeerde elke dag zijn motor, was vaak in de olie... Op een zondagnamiddag –ja, weer die vervloekte zondag- zaten we met een paar miliciens in de bar. Zowel Marc als de majoor waren van de partij. Opeens vroeg Fauteur aan Marc of hij geen uitsmijter met frieten kon maken. Culinaire gril dus en ongebruikelijk, temeer daar de keuken rond die tijd gesloten was. Maar Marc had een sleutel op zak en verklaarde niet zonder trots dat hij onmiddellijk het nodige zou doen.

Met wat wankelende stap verliet Marc de bar en begaf hij zich naar de keuken. We hoorden zijn langzame stappen op de trap, het gerammel van een sleutelbos, het geluid van een deur die geopend werd en dan met een geweldige smak dichtviel. Majoor Fauteur reageerde niet op het rumoer dat daarna uit de keuken kwam. De whisky had zijn zintuigen buitenspel gezet ; hij zat wezenloos voor zich uit te staren. Maar om een mij onbekende reden werd hij na enige tijd toch helderder van geest en vroeg hij zich af waar Marc bleef. Per slot van rekening was het al bijna een uur geleden sinds die van het toneel was verdwenen.